

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ ЖИТЛА ЗА МЕТАПРОГРАМАМИ ОСОБИСТОСТІ

Ростислав Купчик^{1*}, Зиновій Макар¹, Оксана Мазур¹

¹Національний лісотехнічний університет України

Анотація

Метою статті є дослідження й визначення сучасних дієвих підходів для встановлення гармонійних стосунків особистості і її простору життєдіяльності в контексті нових методів когнітивної ергономіки та психології, де взаємні впливи будуються за принципом взаєморозвитку. Методи дослідження. Проблема досліджувалася в контексті застосування засобів нейролінгвістичного програмування, з позиції яких вивчення досвіду взаємодії особистості з просторовим середовищем становить особливий практичний інтерес. Поряд із загальнонауковими методами аналізу, синтезу, індукції, дедукції, узагальнення використано міждисциплінарний і системний аналіз, що дає можливість використати знання та методи різноманітних дисциплін для досягнення поставленої мети. Результати. Встановлено, що досконале вирішення індивідуальних запитів під час проєктування особистого середовища людини можливе тільки після детального дослідження її індивідуального психотипу. Одним із підходів до вирішення цієї проблеми є методи нейролінгвістичного програмування з використанням провідних метапрограм людини. Висвітлюється поняття метапрограм та наводиться їхня класифікація й опис для виявлення підсвідомих взаємних впливів людини й середовища. Узагальнюються шляхи дослідження психотипу особистості за чотирма групами метапрограм: цінностей, масштабу узагальнення, сприйняття часу та схожості /відмінності. Водночас серед метапрограм цінностей, як найбільш значимих, розглядається п'ять груп узагальнених ціннісних пріоритетів. Наукова новизна. У статті висвітлюється сучасний стан психологічних досліджень у дизайні інтер'єру та розглядається новий підхід до врахування психологічних особливостей людини під час проєктування житлового середовища. Аналізуються переваги й недоліки використання засобів нейролінгвістичного програмування для вирішення цієї проблеми. Надаються рекомендації щодо особливостей проєктування інтер'єру та меблів залежно від психотипу людини.

Ключові слова: проєктування інтер'єру; метапрограма; психологічний аспект; дизайн; нейролінгвістичне програмування; когнітивна ергономіка

Для цитування

Купчик, Р., Макар, З., & Мазур, О. (2022). Особливості проєктування інтер'єру житла за метапрограмами особистості. *Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство, 46*, 236-243. <https://doi.org/10.31866/2410-1176.46.2022.258802>

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку нових підходів в дизайн-проєктуванні багато архітекторів і дизайнерів, працюючи з новою формою організації простору, стали частіше використовувати нетрадиційні методи та засоби художньої організації інтер'єру, що надають простору нової, більш глибокої значущості та психологічної сумісності з конкретною людиною.

Потрібно розуміти, що просторово-предметне середовище житла людини стає не тільки простором для життя, а й своєрідним вираженням внутрішнього світу господарів. На заміну прагматичними міркуваннями доцільності, утилітарної користі й художньо-естетичної образності під час проєктування побутового інтер'єру пріоритет отримують особистісні й психологічні аспекти.

Врахування цих аспектів дозволяє дизайнерові спроектувати такий інтер'єр, котрий міг би психологічно гармоніювати з індивідуальними характеристиками й потребами людини та виконувати запрограмовані функції згідно з поставленими цілями. Здебільшого звичайні когнітивно-ергономічні підходи для вирішення такого завдання є малоефективними, оскільки є недостатньо особистісно орієнтованими. Попри те, що людина є істотою соціальною й колективною, для вирішення персональних проблем і задоволення особистих потреб вона вимагає чітко вираженого індивідуального підходу.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

У методології сучасного дизайн-проекування загальні психологічні підходи використовуються давно. Це, зокрема, підручники таких авторів, як С. В. Сьомка (2017, 2020), В. Ф. Рунге та Ю. П. Манусевич (2005) та ін. Але в них відсутні чіткі практичні рекомендації для виявлення конкретного психотипу людини та задоволення її особистісних потреб. Досліджуються загальні психологічні підходи, що притаманні таким традиційним ергономічним і когнітивним напрямам досліджень, як ергономіка сприйняття об'єктів середовища, загальна когнітивна психологія, перцептивні стереотипи та гештальти сприйняття. В роботах інших авторів, як от І. А. Юрченко та В. В. Волошин (2012), В. Г. Чернявський (2011), досліджуються впливи або окремих аналізаторів людини, або їх взаємодія в певному спеціалізованому середовищі. Зокрема, встановлено, що для створення привабливого для споживача проектного образу інтер'єру необхідне комплексне врахування дизайнером психології візуального сприймання в поєднанні із застосуванням різноманітних засобів дизайн-діяльності. Також були певні дослідження (Ткачук & Купчик, 2013), які стосувались психологічних особливостей обмеженого за площею інтер'єрів тривалого перебування людини, але не враховувалися її індивідуальні особливості. Література ж за напрямом метапрограмування налаштована, в основному, на виявлення структури особистості для оцінки та прогнозу її дій та вчинків і є мало корисною для дизайнера інтер'єру (Холл & Боденхамер, 2007).

Мета статті — визначити дієві сучасні підходи в проектуванні інтер'єру для встановлення гармонійних стосунків особистості і її простору життєдіяльності, де взаємні впливи будувалися б за принципом взаєморозвитку. Дослідити проблему в контексті когнітивної ергономіки та психології,

з позиції яких вивчення досвіду взаємодії особистості з просторовим середовищем становить особливий практичний інтерес.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Відомо, що такі елементи навколишнього простору, як світло, колір, форми, текстури, звуки, запахи, поєднання матеріалів, а також різні образи й символи мають вплив на емоційний стан людини, її настрій, психологічні характеристики. Згідно з концепціями деяких психологів (Леонт'єв, 2007) особистий простір людини є відображенням внутрішньої картини середовища, де кожний предмет має певне символічне й ціннісне значення. Різні компоненти середовища мають виражений когнітивний вплив, тобто впливають на прийняття рішень, особливості комунікації між людьми, психологічний настрій та поведінку. Крім того, всі ці елементи можуть сприяти розвитку тих чи інших здібностей, умінь, навиків. У психологічному складнику інтер'єру житла людини можна виокремити дві функції.

Гармонізуюча — загальновідома і найбільш поширена функція, яка характеризується відображенням звичок господаря, його менталітету, темпераменту, світогляду та інших психологічних особливостей через загальний вид і обладнання середовища будинку чи окремої кімнати.

Стимулююча — характеризує зворотній зв'язок між психікою людини й дизайном інтер'єру, який здатен впливати на ті чи інші риси характеру користувача, підкреслюючи чи нівелюючи окремі з них.

Тобто, спочатку людина формує житловий простір, заповнюючи його формами, об'ємами і речами, а потім самі речі та простір починають діяти та впливати на людину на різних рівнях — фізичному, естетичному, психологічному, соціальному. Саме тому велике значення мають ті рішення та ідеї, які дизайнер упроваджує під час роботи над інтер'єром, адже все, що реалізовано, зрештою відбивається на людині, усвідомлено чи неусвідомлено.

Проектування має різноманітні складники. Біля його витоків лежать передусім людські уявлення про предметне середовище й особливості його сприйняття людиною, що є одним із предметів вивчення когнітивної ергономіки.

Когнітивні структури людини є предметом дослідження нейролінгвістичного програмування (НЛП) як нетрадиційного напрямку практичної психології. Об'єктом дослідження є поведінкові комплекси особистості, які аналізуються через застосування різноманітних стратегій, у межах яких

поєднано психологічні, лінгвістичні та нейрофізіологічні підходи (Ковалевська, 2001). Мова йде про дослідження процесу безперервної взаємодії людини з навколишнім середовищем, а також про її внутрішню екологію: врівноваженість взаємозв'язків між особистістю і її думками, поведінкою, здібностями, цінностями й переконаннями.

В основі завдань НЛП є освоєння підсвідомої структури людського мислення й поведінки. Воно відкриває суть процесу, за допомогою якого невидимі структури перетворюються на видимі, визначають те, як людина взаємодіє з навколишнім середовищем. За такого підходу зручність і краса інтер'єру — це точна відповідність його особливостей психотипу користувача, який визначається певним набором метапрограм (Защепенков & Лифанов, 2005).

Метапрограми — своєрідні особливості стилю мислення людини, які спрацьовують в свідомості миттєво й часто випереджують результати свідомого мислення (Холл & Боденхаммер, 2007). Вони, як правило, мають несвідомий характер і беруть участь у процесі фільтрації інформації, що надходить від зовнішнього світу, в організації інформації відповідно до індивідуальних особливостей людини, в сортуванні інформації, в коригуванні життєвої позиції, впливають на відчуття часу та ін..

На сприйняття інтер'єру впливає набір метапрограм, який часто збігається з основним, домінантним набором особистості. Загалом, вдалий інтер'єр — це портрет, де в різних пропорціях відображаються різноманітні психологічні особливості людини.

Для нашої мети можна виокремити такі групи метапрограм:

1. Метапрограми цінностей.

Ця група метапрограм впливає з оцінки системи цінностей людини, з визначення її життєвих пріоритетів, що неминуче повинно відобразитись на структурі й формі інтер'єру. Отже, це те, про що людина думає передусім, коли уявляє, яким повинен бути її інтер'єр. Тут необхідним є визначення підсвідомих основ ціннісного сприйняття світу людини і її другорядних цінностей.

Це найбільш значима група метапрограм (Защепенков & Лифанов, 2005), серед яких можна виділити такі метапрограми узагальнених ціннісних пріоритетів людини:

Цінність речей. Речі в житті такої людини мають високе вартісне значення, визначають певні етапи життєвої історії і є символами подій, звершень, здобутків і втрат протягом всього життя. Незалежно від можливості практичного використання речі накопичуються й зберігаються трива-

лий час. Наскільки людині важко даються рішення про розставання з такими предметами, настільки значимо задіяна ця метапрограма.

Отже, перш за все, ця метапрограма цінності речей у процесі формування інтер'єру відбивається на кількості й об'ємі різних ємностей для зберігання. Гардеробні кімнати, комірочки, антресолі, стінні шафи, тумби — саме вони забезпечують внутрішній спокій людини з такою провідною метапрограмою. Планування в цьому разі буде жорстким, бо для того, щоб шаф було достатньо, потрібно багато стін, вздовж яких їх можна будувати. Також повинна забезпечуватися чіткість структури й простота планувальних рішень для можливості швидкого орієнтування серед великої кількості об'ємів для зберігання.

Цінність процесів. Для людей з такою домінантною метапрограмою важливими є динаміка життя, можливість активних дій і наявність постійних змін. Властивість предметів і елементів інтер'єру розглядається з точки зору можливостей змін і трансформацій, які в них закладені й відповідають певній діяльності.

Такі люди завжди добре орієнтуються в сучасних технологіях та інтер'єрних новинках. Їм прищеплене підсвідоме бажання виконувати всі процеси й функції максимально якісно й ефективно. Як результат — бажане використання глибоких ергономічних опрацювань і присутність сучасних технологій. Окреме побажання для таких інтер'єрів — виділення спеціальних зон для спеціальних процесів.

Цінність ідей. Наявність такої метапрограми вбачає домінування певної ідеї над міркуваннями, наприклад, вартості, практичності, зручності тощо. Існують залежності від різноманітних ідей: ідеї безпеки (мій дім — моя фортеця), ідеї колекціонування, ідеї досконало відтворити певний стиль, ідеї максимального функціоналізму, ідеї повної екологізації житла, ідеї тотальної автоматизації і механізації та ін..

Опрацювання такого середовища повинне передусім підпорядковуватися максимальному забезпеченню певної конкретної ідеї. Всі інші чинники формування такого інтер'єру є другорядними.

В цілому середовище рухається в напрямку максимальної незалежності від навколишнього світу й власної ідейної неповторності.

Цінність місця. Консервативний і статичний стиль життя. З місцем у такої людини пов'язані певні емоції, і воно має певну притягальну силу. Всі об'єкти, процеси й події повинні мати встановлені місця й порядок. Динамічні процеси відбуваються за визначеними маршрутами, траскто-

ріями і темпом. Найменший хаос або поєднання функцій як в інтер'єрі, так і в житті є драгливими для людини й спонукають її до негайного виправлення цього.

В цілому це є одна з найсильніших за своїм впливом метапрограм. Тут чітко присутнє явище так званих «просторових якорів». Для «людей місця» зміна просторового малюнка середовища може мати колосальний ефект і вплинути на зміни життєвого циклу. І навпаки, зміна місцезнаходження речей в квартирі може свідчити про внутрішні зміни у людини.

Предмети в просторі можуть бути тими самими, проте зміна їхнього розташування здійснює значний вплив на інтер'єр. До того ж існує ієрархія перестановок – наприклад, стілець легко переставляється з місця на місце і його переміщення особливо не схвилює. Але, окрім легких стільців, в інтер'єрі може бути й важке крісло. І коли воно переставляється в інше місце — це ціла подія. Або зміна розташування гардеробної шафи. Але найсильніший ефект здатне створити ліжко, а точніше, його переорієнтація з одного місця інтер'єру в інше.

Сприйняття простору міняється аж до дотику. Тобто, ті внутрішні нитки, які зв'язують окремі предмети обстановки у єдине ціле інтер'єру, перерозподіляються абсолютно інакше. Якщо присутність метапрограми «місце як цінність» є дуже

сильною, то повинен минути певний час, щоб новий просторовий малюнок увігся в свідомості людини.

Цінність людей. Тут акцент під час формування інтер'єру робиться на тому, щоб він був максимально комфортним і зручним для кожного. За цих умов всі отримують рівну частку уваги й привітності. Забезпечуються максимальні умови для рівноправного й активного спілкування. Передбачаються можливості різкого й частого збільшення кількості людей в середовищі.

Чимало уваги господарі приділяють і тому, щоб була можливість залишити ночувати якомога більше гостей. Залежно від площі квартири це можуть бути як окремі гостьові кімнати, так і розкладні дивани. Якщо ж брати сім'ю, то в процесі реалізації стилю мислення «люди як цінність» потрібно насамперед говорити про чітке просторове зонування інтер'єру. Діти повинні мати ізольовану дитячу кімнату, батьки – спальню, а якщо хтось працює вдома, то й кабінет. Іншими словами, оскільки люди в такій сім'ї з повагою ставляться одне до одного, то необхідно прагнути врахувати в інтер'єрі інтереси й цінності кожного.

У таблиці 1 авторами запропоновано рекомендації стосовно особливостей планування середовища проживання людини з урахуванням виявлених провідних метапрограм.

Таблиця 1

Набір метапрограм, які впливають на проектування інтер'єру

Мета програми	Коротка характеристика	Особливості проектування й планування інтер'єру	Особливості використання меблів
Цінність речей	Речі — символи етапів життя	Планування жорстке й раціональне. Велика протяжність стін дозволяє обладнати багато шаф. Наявність спеціальних кімнат для зберігання речей – гардероби, комори	Велика кількість і об'єм різних ємностей для зберігання (подіуми, антресоли, шафи, тумби)
Цінність процесів	Динаміка життя й динаміка інтер'єру	Вільне планування з можливостями трансформації і зміни функціонального призначення окремих приміщень і зон. Варіабельна підсвітка. Виділення в інтер'єрі спеціальних зон для спеціальних процесів	Ширми, рухомі перегородки. Меблі, які трансформуються, переміщуються та які можна скласти й прибрати. Використання новинок
Цінність ідеї	Домінування ідеї над усіма іншими міркуваннями	Залежить від конкретної ідеї. Спеціальні ємності для зберігання й експозиції. Спеціальне підсвічування, місця для подальшого розвитку колекцій	Шафи, вітрини, стелажі, сейфи із замками для колекцій
Цінність місця	Постійність місця, вчинків і дій.	Чітке функціональне зонування інтер'єру. Жодного поєднання функцій приміщень бути не повинно. Все в інтер'єрі – і люди, і речі, і тварини, і події – повинно мати своє місце	Статичні меблеві конструкції без можливості трансформації та легкої зміни положення
Цінність людей	Важливість спілкування. Рівноправність усіх людей	Чітке просторове зонування інтер'єру, де враховані побажання всіх членів сім'ї. Поділ на зони, де організовані затишні куточки для спілкування. Можливість залишити ночувати якомога більше гостей	Круглі столи (більша кількість людей без ієрархії). Розкладні дивани, журнальні столики. Куточки для спілкування

2. Метапрограми масштабу узагальнення (схильність мислити деталізовано чи узагальнено). Великий масштаб узагальнень — це коли людина звикла мислити масштабно й комплексно. Для неї важливе архітектурне вирішення будинку в цілому, загальний дизайн середовища, комплексні характеристики певного предмета.

Дрібний масштаб узагальнень — це схильність мислити деталями. Для такої особи важливо, щоб в інтер'єрі всі деталі були ретельно пропрацьовано — естетика меблевої фурнітури та декору, прискіпливість до якості виконання будівельних і ремонтних робіт, увага до дрібних деталей та різноманітних нюансів. В інтер'єрі буде багато різних декоративних предметів і елементів.

Фрагментарність, кліповість, мозаїчність — такі властивості інтер'єру людини зі схильністю мислити деталями, і це проявляється в усьому.

3. Метапрограми сприйняття часу (минулого, теперішнього, майбутнього). Цю групу узагальнених стилів мислення можна розділити за часовим сприйняттям людини й визначенням нею часових пріоритетів. Сюди також потрібно віднести поняття включеного й наскрізного сприйняття часу.

Дехто з людей вважає за краще постійно згадувати минуле — говорити про «старі добрі часи», хтось велику частину часу проводить у сьогоденні й суцільному «зараз», хтось любить подумати про те, що буде. Кожна людина думає про минуле, теперішнє і майбутнє. Але переважно таке мислення відбувається визначеними наборами, схемами. Комбінації сьогодення-майбутнє і минуле-сьогодення — найпоширеніші в житті. Та все ж одна з них переважає, що й повинно відобразитися в інтер'єрі.

Люди минулого підсвідомо схиляються до думки, що колись було краще. Вони обирають традиційні підходи до облаштування середовища, часто надають перевагу екологічній темі, більш схильні в інтер'єрі до природних кольорів і матеріалів та з обережністю ставляться до нових віянь моди та нових технологій. Їм близький стиль кантрі. Переважно такі люди комфортно почувають себе в класичній або традиційній обстановці.

Люди сьогодення не відволікаються на роздуми про історію речей і на те, чи будуть вони актуальними в майбутньому. Поки їм зручно перебувати в цьому інтер'єрі й користуватися його предметами вже і зараз, вони не задумуються над якимись змінами. Для них головне, щоб середовище було надійним, відповідало фізіологічним потребам людини та особистим

уявленням про комфорт. Дуже часто таку людину задовольняє доволі хаотичний підбір функціональних речей.

Люди майбутнього надають перевагу футуристичним стилям. Їм подобаються нові матеріали, нові принципи організації простору. Інтер'єр людей майбутнього наповнений меблевими трансформерами, техногенними дизайн-рішеннями або ж навпаки — речами біонічними, з яскраво вираженими елементами футуризму. Іншими словами, диван може нагадувати збільшену молекулу. Це така естетика завалених форм. Кольори ж можуть бути умовно екологічними. Такі люди завжди цікавляться новинками й намагаються бути попереду інших.

Людина з наскрізним сприйняттям часу, як правило, дуже точна й пунктуальна. Вона добре орієнтується в часі, точно знає, коли треба почати який-небудь процес, а коли закінчити; під час самого процесу вона точно знає, скільки часу минуло, а скільки залишилося. Така людина не любить, коли хтось спізнюється або коли щось відкладається. Сама ж вона прагне встигати всюди й усе заплановане виконувати.

Людина з включеним часом велику частину свого життя проводить «тут і зараз» — у суцільному сьогоденні. Вона настільки самозабутньо й глибоко включена в процес, в якому перебуває прямо зараз, що часто зовсім забуває про час. Вона майже завжди спізнюються, як би не намагалася встигнути вчасно. Ці люди отримують задоволення від кожної справи, яку виконують, а не від того, що всі справи до кінця дня зроблені. І в інтер'єрі такої людини повинна певним чином бути представлена можливість багатозадачності й багатофункціональності.

4. Метапрограми схожості й відмінності (прагнення виділятися або відповідати певним канонам). Люди з домінантною метапрограмою схожості під час вибору інтер'єру будуть намагатися максимально зробити його наближеним до якихось визнаних тенденцій, певних стилів чи певних ознак приналежності до певного класу людей чи статусу.

І, навпаки, люди з метапрограмою відмінності націлені на пошук чогось незвичного. Вони постійно не погоджуються з тими стилями, які вже існують, і прагнуть зробити щось не так, як написано в канонах. Такі люди зазвичай генерують нові стилі, нові змішання, еkleктику — аби тільки це не повторювалося й було ні на що не схоже. Вони завжди активно протидіють стереотипам, намагаються досягнути відчуття власної індивідуальності й отримують задоволення, коли розбивають шаблони.

ВИСНОВКИ

Ці та інші метапрограми формують складну структуру психотипу користувача інтер'єру та різні рівні прояву його особистості. Звичайно, існує ймовірність домінування якихось інших метапрограм, поєднання кількох із них або розбіжності між ними в різних членів сім'ї. Такий підхід не претендує бути єдино правильним, адже неможливо описати людину і її індивідуальні особливості так коротко. Але виявлення і врахування таких комплексних психологічних стереотипів мислення й поведінки дозволяє наблизити планування середовища до максимально зручного й уникнути багатьох концептуальних помилок.

Цей метод потребує подальшого розвитку й може слугувати практичним матеріалом як для студентів, так і для дизайнерів-практиків.

Аналізуючи вищенаведене можна зробити висновок, що досконале вирішення індивідуальних запитів людини під час проєктування особистого середовища можливе тільки після детального дослідження її індивідуального психотипу.

Когнітивна психологія інтер'єру — міждисциплінарна галузь, що перебуває на стику різних наук і ставить в центр уваги людину в її відносинах із речовим, предметним світом і простором. Одним із підходів до вирішення цієї проблеми є методи нейролінгвістичного програмування з використанням провідних метапрограм людини. При метапрограмному підході до проєктних рішень в інтер'єрі перш за все вирішується його структура, яка може бути загальною на відміну від вмісту, який завжди є індивідуальним.

Наукова новизна. У статті висвітлюється сучасний стан психологічних досліджень у дизайні інтер'єру та розглядається новий підхід до врахування психологічних особливостей людини під час проєктування житлового середовища. Аналізуються переваги й недоліки використання засобів нейролінгвістичного програмування для вирішення цієї проблеми. Надаються рекомендації щодо особливостей проєктування інтер'єру та меблів залежно від психотипу людини.

Перспективи подальших наукових розробок полягають у невивчених можливостях і напрямках удосконалення метапрограмних методів дослідження когнітивних особливостей інтер'єру та збагаченні практичних методів дизайн-проєктування.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Защепенков, В., & Лифанов, В. (2005). *Психология интерьера, или Мой интерьер как мой портрет*. Класс.
- Ковалевська, Т. Ю. (2001). *Комунікативні аспекти нейролінгвістичного програмування*. Астропринт.
- Леонтьев, Д. А. (2007). *Психология смысла: Природа, строение и динамика смысловой реальности* (3-е изд.). Смысл.
- Олійник, О. П., Гнатюк, Л. Р., & Чернявський, В. Г. (2011). *Основи дизайну інтер'єру*. Національний авіаційний університет.
- Рунге, В. Ф., & Манусевич, Ю. П. (2005). *Эргономика в дизайне среды*. Архитектура-С.
- Сьомка, С. (2017). *Ергономіка та ергодизайн*. НАКККіМ.
- Сьомка, С. (2020). *Основи дизайну архітектурного середовища*. Ліра-К.
- Ткачук, К. І., & Купчик, Р. М. (2013). Особливості формоутворення інтер'єрів рухомих об'єктів. *Науковий вісник НЛТУ України*, 23(18), 379-384.
- Холл, М., & Боденхаммер, Б. (2007). *51 метапрограмма НЛП: Прогнозирование поведения, «чтение» мыслей, понимание мотивов*. Прайм-Еврознак.
- Чернявський, В. Г. (2011). Комплекс ергономічних вимог, що визначають комфортний рівень середовища громадських будівель соціальної сфери. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*, 26, 416-423.
- Юрченко, І. А., & Волошин, В. В. (2012). Роль психології візуального сприймання в дизайні візуальної ідентифікації, інтер'єру та обладнання торговельних мереж. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*, 2, 44-47.
- Rauthmann, J. F., Gallardo-Pujol, D., Guillaume, E. M., Todd, E., Nave, C. S., Sherman, R. A., Ziegler, M., Jones, A. B., & Funder, D. C. (2014). The Situational Eight DIAMONDS: A taxonomy of major dimensions of situation characteristics. *Journal of Personality and Social Psychology*, 107(4), 677-718. <http://dx.doi.org/10.1037/a0037250>

REFERENCES

- Cherniavskiy, V. (2011). Kompleks erhonomichnykh vymoh, shcho vyznachaiut komfortnyi riven seredovyshcha hromadskykh budivel sotsialnoi sfery [A set of ergonomic requirements that determine the comfortable level of the environment of public buildings in the social sphere]. *Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannia* [Current

- problems of architecture and urban planning], 26, 416-423 [in Ukrainian].
- Hall, M., & Bodenhamer, B. (2007). *51 metaprogramma NLP: Prognozovanie povedeniya, "chtenie" myslei, ponimanie motivov* [Figuring out People: Design Engineering with Meta-Programmes]. Praim-Evroznak [in Russian].
- Kovalevska, T. (2001). *Komunikatyvni aspekty neirolinhvistychnoho prohramuvannia* [Communicative aspects of neurolinguistic programming]. Astroprint [in Ukrainian].
- Leontiev, D. (2007). *Psikhologiya smysla: Priroda, stroenie i dinamika smyslovoi real'nosti* [Psychology of meaning: Nature, structure and dynamics of meaning reality] (3rd ed.). Smysl [in Russian].
- Oliinyk, O., Hnatiuk, L., & Cherniavskiy, V. (2011). *Osnovy dyzainu interieru* [Basics of interior design]. National Aviation University [in Ukrainian].
- Rauthmann, J. F., Gallardo-Pujol, D., Guillaume, E. M., Todd, E., Nave, C. S., Sherman, R. A., Ziegler, M., Jones, A. B., & Funder, D. C. (2014). The Situational Eight DIAMONDS: A taxonomy of major dimensions of situation characteristics. *Journal of Personality and Social Psychology*, 107(4), 677-718. <http://dx.doi.org/10.1037/a0037250>
- Runge, V., & Manusevich, Yu. (2005). *Ergonomika v dizaine srede* [Ergonomics in environment design]. Arkhitektura-S [in Russian].
- Somka, S. (2017). *Erhonomika ta erhodyzain* [Ergonomics and ergodesign]. NAKKKiM [in Ukrainian].
- Somka, S. (2020). *Osnovy dyzainu arkhitekturnoho seredovyshcha* [Basics of architectural environment design]. Lira-K [in Ukrainian].
- Tkachuk, K., & Kupchuk, R. (2013). Osoblyvosti formoutvorennia interieriv rukhomykh ob'ektiv [Features of interior design of moving objects]. *Naukovyi visnyk NLTU* [Scientific Bulletin of UNFU], 23(18), 379-384 [in Ukrainian].
- Yurchenko, I., & Voloshyn, V. (2012). Rol psikhologii vizualnoho spryimannia v dyzaini vizualnoi identyfikatsii, interieru ta obladdannia torhivelnnykh merezh [The role of the psychology of visual perception in the design of visual identification, interior and equipment of retail chains]. *Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii dyzainu i mystetstv* [Bulletin of Kharkiv state academy of design and arts], 2, 44-47 [in Ukrainian].
- Zashchepenkov, V., & Lifanov, V. (2005). *Psikhologiya inter'era, ili Moi inter'er kak moi portret* [Interior psychology, or My interior as my portrait]. Klass [in Russian].

FEATURES OF HOUSING INTERIOR DESIGN ACCORDING TO PERSONALITY META-PROGRAMMES

Rostyslav Kupchuk^{1*}, Zynovii Makar¹, Oksana Mazur¹

¹Ukrainian National Forestry University

Abstract

The purpose of the article is to study and identify modern effective approaches for establishing harmonious relationships between a person and his living space in the context of new methods of cognitive ergonomics and psychology, where mutual influence would be based on the principle of mutual development. *Methods.* The issue has been examined in the context of the use of neuro-linguistic programming tools, from the point of view of which the study of the experience of individual interaction with the spatial environment is of particular practical interest. Along with general scientific methods of analysis, synthesis, induction, deduction, and generalisation, the authors of the article apply interdisciplinary and systematic analysis, which makes it possible to use knowledge and methods of various disciplines to achieve the main objective. *Results.* The findings indicate that the perfect solution of individual requests in the design of a personal environment project is possible only after a detailed study of a person's psychological type. One approach to solving this problem is neuro-linguistic programming methods using a person's leading meta-programmes. The article highlights the concept of meta-programmes as well as provides their classification and description to reveal subconscious mutual influences of a person and the environment. The ways of studying the psychological type of personality by four meta-programme groups are summarised: values, the scale of generalisation, time perception, and similarities/differences. At the same time, among the meta-programmes of value, five groups of generalised value priorities are considered as the most significant. *Scientific novelty.* The article highlights the current state of psychological research in

interior design and considers a new approach to taking into account the psychological characteristics of a person when designing a living environment. The advantages and disadvantages of using neuro-linguistic programming tools to solve the issue are analysed. The article provides recommendations on the features of the interior and furniture design, depending on the psychological type of a person.

Keywords: interior design; meta-programme; psychological aspect; design; neuro-linguistic programming; cognitive ergonomics

Інформація про авторів

Ростислав Купчик, кандидат технічних наук, доцент, Національний лісотехнічний університет України, вул. Генерала Чупринки, 103, Львів, Україна, 79057, ORCID iD: 0000-0002-3777-6844, e-mail: r.kupchuk@nltu.edu.ua

Зиновій Макар, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний лісотехнічний університет України, вул. Генерала Чупринки, 103, Львів, Україна, 79057, ORCID iD: 0000-0002-1920-6645, e-mail: zinoviy.makar@gmail.com

Оксана Мазур, асистент, Національний лісотехнічний університет України, вул. Генерала Чупринки, 103, Львів, Україна, 79057, ORCID iD: 0000-0001-6749-8008, e-mail: o.mazur@nltu.edu.ua

Information about the authors

Rostyslav Kupchuk*, PhD in Technical Sciences, Associate Professor, Ukrainian National Forestry University, 103 Henerala Chupryny St., Lviv, 79057, Ukraine, ORCID iD: 0000-0002-3777-6844, e-mail: r.kupchuk@nltu.edu.ua

Zynovii Makar, PhD in Education, Associate Professor, Ukrainian National Forestry University, 103 Henerala Chupryny St., Lviv, 79057, Ukraine, ORCID iD: 0000-0002-1920-6645, e-mail: zinoviy.makar@gmail.com

Oksana Mazur, Assistant, Ukrainian National Forestry University, 103 Henerala Chupryny St., Lviv, 79057, Ukraine, ORCID iD: 0000-0001-6749-8008, e-mail: o.mazur@nltu.edu.ua

*Corresponding author

